

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

„Kutsehariduse kvaliteedi tõstmine“

KUTSEÕPPE KVALITEEDI HINDAMINE

KONTSEPTSIOON

2018

Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuur

SISUKORD

1. LÄHTEKOHAD	3
1.1 Euroopa kutsehariduse kvaliteeditagamise koostöövõrgustiku (EQAVET) suunised kutsehariduse kvaliteeditagamiseks liikmesriikides.....	3
1.2 Eesti elukestva õppe strateegia 2020.....	5
1.3 Kutseharidusprogramm 2016-2019	5
2. KUTSEÕPPE KVALITEEDI HINDAMISE EESMÄRK, PÕHIMÕTTED, HINDAMISVALDKONNAD JA KRITEERIUMID.....	7
2.1 Eesmärk	7
2.2 Põhimõtted.....	7
2.3 Hindamisühik kvaliteedi hindamisel.....	8
2.4 Kvaliteedi hindamine ja esmase õppe läbiviimise õiguse andmine	8
2.4.1 Õppe läbiviimise õiguse andmine uues õppekavarühmas	8
2.4.2 Õppe läbiviimise õigus õppekavarühmades, mis on 2011-2018 akrediteeritud ning õppe läbiviimise õigus pikendatud	10
2.5 Hindamisnõukogu koosseis ja moodustamine	10
2.6 Hindamisvaldkonnad ja kriteeriumid	11
2.7 Hindamisnõukogu otsus	12
Lisa 1. Kutseõppe kvaliteedihindamise arendustöörühma koosseis.....	13
Lisa 2. Kokkuvõtte osapoolte tagasisidest senisele akrediteerimise protsessile.....	14
Lisa 3. ISCED-F 2013 kutseõppe õppekavarühmad ja hindamisgrupid akrediteerimisel	15
Kasutatud materjalid.....	17

1. LÄHTEKOHAD

Kutseõppe kvaliteedi hindamise mudeli lähtekohtadeks on Euroopa kutsehariduse kvaliteeditagamise koostöövõrgustiku (EQAVET) suunised, Euroopa Kutseõppe Arenduskeskuse (*Cedefop*) uuringu „*Assuring quality in vocational education and training. The role of accrediting VET providers*“ soovitusel, Eesti elukestva õppe strateegia 2020 ja selle elluviimist toetav kutseharidusprogramm.

1.1 Euroopa kutsehariduse kvaliteeditagamise koostöövõrgustiku (EQAVET) suunised kutsehariduse kvaliteeditagamiseks liikmesriikides.

EQAVET on loonud suunised (raamistiku), et edendada kutseharidust ja tagada kutseõppe kvaliteedijuhtimise vahendid. Raamistik on ühine alus Euroopa kutseõppe kvaliteeditagamise läbipaistvuse, järjepidevuse ja ülekantavuse tagamiseks eesmärgiga suurendada vastastikust usaldust ning õpilaste ja töötajate liikuvust.

EQAVET on määratlenud ühised teemavaldkonnad, nn alustalad, mida Euroopa kutseharidussüsteemid ja kutseõppeasutused kasutavad õpetamise ja õppimise kvaliteedi tagamiseks ja arendamiseks. Alustalad on juhtimiskultuur, kvaliteeditagamise lähenemisviisid, enesehindamiskultuur, personali koolituse toetamine, andmete ja tagasiside kasutamine parendamiseks, sidusrühmade kaasamine. Raamistikus on määratletud 10 peamist tegevusnäitajat, mis on aluseks Eesti kutseõppeasutuste tegevusnäitajate ja õppe tulemuslikkuse hindamisel.

esile, et kvaliteedi hindamissüsteemid peaksid senisest enam kaasa aitama sisemiste tugevuste ja nõrkuste väljaselgitamisele, pideva parendamise kultuuri kujundamisele. Rohkem tähelepanu tuleks pöörata õppeprotsessile ja õppijate vajadustele.

Elukestva õppe kontekstis soovitavad eksperdid tugevdada kutse- ja kõrghariduse välishindamise korraldajate koostööd, et määratleda ühised standardid ja kriteeriumid tervikliku ja sidusa hindamisraamistiku kujundamiseks haridussüsteemi kõikidel tasemetel.

Kutseõppe kvaliteedi hindamise kontseptsioon on kooskõlas EQAVET suuniste ja Cedefopi ekspertide soovitustega. Kutseõppe kvaliteedi hindamine kui sisehindamisele toetuv sõltumatute hindajate poolt läbiviidav välishindamine on osa kutsehariduse kvaliteeditagamise protsessist.

1.2 Eesti elukestva õppe strateegia 2020

Eesti elukestva õppe strateegia (EÕS) 2020 ehk haridusstrateegia seab järgnevateks aastateks viis strateegilist eesmärki ning meetmed nende saavutamiseks.

- **Muutunud õpikäsitlus**

Kutseõppe kvaliteedi hindamisel hinnatakse õppija arengut ja eneseteostust toetava, võtmepädevusi arendava õpikäsitluse rakendamist.

- **Pädevad ja motiveeritud õpetajad ja koolijuhid**

Hinnatakse õpetajate vajaliku kvalifikatsiooni olemasolu, professionaalset arengut, õppe- ja arendustöö tulemuslikkust.

- **Elukestva õppe võimaluste ja töömaailma vajaduste vastavus**

Hinnatakse tööandjate kaasamist õppekavade arendamisse ja õppeprotsessi kujundamisse ning tööandjate ja vilistlaste rahulolu kohta tagasiside kogumist ja analüüsimist.

- **Digipööre elukestvas õppes**

Hinnatakse, kuidas õppemeetodid toetavad digikultuuri arengut ja õpetajad tegelevad digitehnoloogilise enesetäiendamisega.

- **Võrdsed võimalused elukestvaks õppeks ja õppes osaluse kasv**

Hinnatakse, kuidas õppekavad, sh täiendusõppe õppekavad, vastavad huvigruppide vajadustele ja õppeprotsessis arvestatakse õppijate vajadusi ja eripära.

1.3 Kutseharidusprogramm 2016-2019

Programm toetab EÕS 2020 elluviimist ja kavandab tegevused lähtuvalt kutseharidussüsteemi peamistest arenguvajadustest muuta kutseõppe enam tööturu vajadusi arvestavaks, tagada kutseõppe kvaliteet ning vähendada õpingute katkestamist. Kutseõppe kvaliteedi tagamise osa on

välishindamine, et toetada kutseõppeasutusi nii enesehindamisel kui ka arenguvajadustel põhinevate muudatuste juhtimisel.

Kutseõppe partneritest ja akrediteerimise/kvaliteedi hindamise osapooltest (kutseõpet läbiviivad õppeasutused, eksperdid, tööandjate esindajad) koosnev arendustöörühm ja ekspertrühm (Lisa 1) analüüsisid senist akrediteerimise mudelit ja osapoolte tagasisidet, et viia kutseõppe kvaliteedi hindamise põhimõtted, kriteeriumid ja protseduurid vastavusse EÕS 2020 eesmärkidega.

2. KUTSEÕPPE KVALITEEDI HINDAMISE EESMÄRK, PÕHIMÕTTED, HINDAMISVALDKONNAD JA KRITERIUMID

2.1 Eesmärk

Kutseõppe kvaliteedi hindamise eesmärk on toetada õppimiskeskse koolikultuuri arengut ning suurendada kutsehariduse usaldusväarsust.

Kutseõppe kvaliteedi hindamine võimaldab

- koolil saada tagasisidet õppeprotsessi kvaliteedi kohta ja soovitusi selle arendamiseks ning kasutada sõltumatu välishindamise tulemusi kooli strateegilises juhtimises;
- informeerida huvigruppe (õppijad, töömaailm, riik, ühiskond laiemalt) kutseõppe vastavusest siseriiklike nõuete, arengukavaliste eesmärkide, töömaailma vajaduste ja õppijate ootustega.

2.2 Põhimõtted

Kutseõppe kvaliteedi hindamise kriteeriumide ja korra uuendamisel on arvestatud järgmiste põhimõtetega:

1. kvaliteedi hindamine on kujundav hindamine, mille peamine huvipool ja kasusaaja on kutseõpet läbiviiv õppeasutus;
2. rõhutamaks kujundava hindamise iseloomu, ei seota hindamisotsust (järgmise hindamise tähtaega) õppe läbiviimise õigusega (vt täpsemalt kontseptsiooni punkt 2.4);
3. hindamiskomisjon koostab hindamisaruande, milles välja toodud tugevused, parendusvaldkonnad ja soovitused on esmajoones tagasiside koolile, kuid ka informatsioon selle pidajale ja ühiskonnale laiemalt;
4. kvaliteedi hindamise planeerimisel on alates 2019. a hindamisühikuks ISCED-F 2013 õppesuunad;
5. kvaliteedi hindamine on korralduslikult (hindamisühikud, komisjonide koosseisud, ajakava) paindlik, lähtutakse õppekavarühmade spetsiifikast ning arvestatakse võimalusel koolide vajaduste ja eelistustega.

Põhimõtete 1, 2, 4 ja 5 rakendamine eeldavad muudatusi kutseõppeasutuse seaduses, kutseharidusstandardis ning kutseõppe tasemeõppe akrediteerimise tingimustes ja korras. Kui kutseõppe akrediteerimise tingimusi ja korda on võimalik muuta operatiivselt (võimaldades seega vähemalt osaliselt rakendada põhimõtteid 4 ja 5), siis seaduse ja standardi muutmiseks tuleb arvestada vähemalt aasta.

Üleminekul uuenenud põhimõtetele tuleb arvestada järgmise ajakavaga:

1. 01. jaanuarist 2017 on jõustunud muudatused kutseõppe tasemeõppe akrediteerimise tingimustes ja korras, mis võimaldavad rakendada põhimõtet 5;

2. 1.01 - 31.12.2018 (või kuni uue kontseptsiooni jõustumiseni) kehtib üleminekuperiood, mille jooksul akrediteeritakse sisult lähedasi õppekavarühmi koondavaid hindamisgrupe, kuid kutsehariduse hindamisnõukogu võtab akrediteerimisotsused vastu ISCED-F 2013 õppekavarühmade kaupa. Üleminekuperioodil pikendab haridus- ja teadusminister akrediteerimisotsuste alusel õppe läbiviimise õigust ISCED-F 2013 õppekavarühmas;
3. kutseõppeasutuse seaduse ja kutseharidusstandardi muudatuste jõustumisel võtab hindamisnõukogu otsused vastu õppesuunda kuuluvate õppekavarühmade kaupa. Hindamisotsused ei ole seotud õppe läbiviimise õiguse andmise või selle pikendamisega. Uue seaduse jõustumisega loetakse õppe läbiviimise õigus tähtajatuks kõigis õppekavarühmades, kus õppeasutusel on akrediteering kuueks aastaks. Õppekavarühmad, milles õppeasutusel on akrediteering kolmeks aastaks, läbivad kordushindamise. Kordushindamise tulemusel on õppekavarühmas võimalus saada tähtajatu õppe läbiviimise õigus ja osaleda edaspidi kvaliteedi hindamises. Kordushindamiste arv on seaduses piiratud, kui ka kolmandal korral ei saa õppekavarühm tähtajatut õppe läbiviimise õigust, kaotab kool õiguse õppekavarühmas õpet läbi viia, sest ilmnenud on suutmatus väljatoodud probleemidele lahendusi leida.

2.3 Hindamisühik kvaliteedi hindamisel

Üleminek ISCED-F 2013 liigitusele tõi kaasa kutseõppe õppekavarühmade arvu suurenemise, kusjuures mitmed õppekavarühmad on sisult lähedased, nii et nende hindamine eraldi ühikuna on ebamõistlikult ressursimahukas. Näiteks on senine info- ja kommunikatsioonitehnoloogia õppekavarühm jagatud uues liigituses kolmeks, tervishoid ja sotsiaalteenused koguni viieks eraldiseivaks õppekavarühmaks. Õppekavarühmade akrediteerimise kogemuse ning osapoolte tagasiside põhjal otsustades on korralduslikult otstarbekas hindamisühik ISCED-F 2013 õppesuund.

2.4 Kvaliteedi hindamine ja esmase õppe läbiviimise õiguse andmine

Kutseõppe kvaliteedi hindamise kontseptsioon lähtub kujundava hindamise põhimõttest, mille rakendamiseks on vajalik kaotada seos kvaliteedi hindamise tulemuse ja õppekavarühmas õppe läbiviimise õiguse vahel. Kvaliteedi hindamine mõjutab õppe läbiviimise õigust vaid juhul, kui selle tulemusel ilmnevad mõnes õppesuunda kuuluvas õppekavarühmas olulised mittevastavused ning HTM algatab järelevalve ja vajadusel õppe läbiviimise õiguse äravõtmise õppekavarühmas.

2.4.1 Õppe läbiviimise õiguse andmine uues õppekavarühmas

- Kool esitab taotluse ning selle menetlemiseks vajalikud materjalid HTMile.
- HTM hindab materjalide vastavust õigusaktides sätestatud nõuetele ning tellib EKKA-lt õppekavarühma esmahindamise kutsehariduse hindamisnõukogu kehtestatud regulatsiooni alusel. Kutsehariduse hindamisnõukogu teeb hindamisaruandele toetudes haridus- ja teadusministrile ühe järgmistest ettepanekutest:

- a) anda koolile õppekavarühmas õppe läbiviimise õigus tähtajatult;
- b) anda õppe läbiviimise õigus kolmeks aastaks;
- c) mitte anda õppe läbiviimise õigust.

- Kui õppekavarühm on saanud õppe läbiviimise õiguse tähtajatult, osaleb ta edaspidi regulaarses kvaliteedi hindamises, mis toimub vähemalt kord kuue aasta jooksul. Kvaliteedi hindamise tulemus ei ole seotud õppe läbiviimise õigusega. Kvaliteedi hindamise lahtisidumine õppe läbiviimise õigusest võimaldab suurendada hindamise arengut toetavat iseloomu. Hindamise lühem periood ei pruugi tähendada mittevastavust riiklikele regulatsioonidele, vaid uusi arenguvajadusi ja -võimalusi.
- Kui kool on saanud õppekavarühmas esmase õppe läbi viimise õiguse kolmeks aastaks, toimub kordushindamine kutsehariduse hindamisnõukogu kehtestatud regulatsiooni alusel. Kutsehariduse hindamisnõukogu teeb hindamiskomisjoni aruandele toetudes haridus- ja teadusministrile ühe järgmistest ettepanekutest:
 - a) anda koolile õppekavarühmas õppe läbiviimise õigus tähtajatult;
 - b) anda õppe läbiviimise õigus kolmeks aastaks;
 - c) mitte anda õppe läbiviimise õigust.

Haridus- ja teadusministril on õigus tunnistada õppe läbiviimise õigus kehtetuks juhul, kui EKKA kutsehariduse hindamisnõukogu teeb kolmandat korda ettepaneku anda õppekavarühmas õppe läbiviimise õigus kolmeks aastaks.

- Kui õppekavarühm on saanud õppe läbiviimise õiguse tähtajatult, järgneb regulaarne kvaliteedi hindamine vähemalt kord kuue aasta jooksul, mille eesmärk on toetada õppimiskeskse koolikultuuri arengut ning suurendada kutsehariduse usaldusväarsust.
- Kutseõppe kvaliteedi hindamine toimub vastavalt EKKA kehtestatud ja õppeasutuste ning HTMiga kooskõlastatud ajakavale. Hindamisotsused võtab vastu EKKA kutsehariduse hindamisnõukogu. Kvaliteedi hindamise tulemused on sisendiks koolide juhtimisel ja HTMile kutsehariduspoliitika kujundamisel. Kutseõppe kvaliteedi hindamine võimaldab
 - koolil saada tagasisidet õppekasvatuseprotsessi kvaliteedi kohta ja soovitusi selle arendamiseks ning kasutada sõltumatu välishindamise tulemusi kooli strateegilises juhtimises;
 - informeerida huvigruppe (õppijad, töömaailm, riik, ühiskond laiemalt) kutseõppe vastavusest siseriiklike nõuete, arengukavalist eesmärkide, töömaailma vajaduste ja õppijate ootustega.

2.4.2 Õppe läbiviimise õigus õppekavarühmades, mis on 2011-2018 akrediteeritud ning õppe läbiviimise õigus pikendatud

- Kõikides õppekavarühmades, milles on akrediteering kuueks aastaks, loetakse uue seaduse jõustumisega õppe läbiviimise õigus tähtjatuks. Järgneb regulaarne kvaliteedi hindamine vähemalt kord kuue aasta jooksul.
- Kui õppekavarühmas on akrediteering kolmeks aastaks, sõltub õppe läbiviimise õigus kordushindamise tulemusest: kui õppekavarühm saab kordushindamise tulemusel tähtjatu õiguse, järgneb regulaarne kvaliteedi hindamine vähemalt kord kuue aasta jooksul või kui kordushindamisel antakse õppe läbiviimise õigus kolmeks aastaks, tuleb läbida teistkordne kordushindamine. Kui EKKA kutsehariduse hindamisnõukogu teeb kolmandat korda ettepaneku anda õppekavarühmas õppe läbiviimise õigus kolmeks aastaks, on haridus- ja teadusministril õigus tunnistada õppe läbiviimise õigus õppekavarühmas kehtetuks..

2.5 Hindamisnõukogu koosseis ja moodustamine

Tagamaks seda, et hindamis- ja otsustusprotsess mitte ainult oleks, vaid ka näiks sõltumatu, on vajalik muuta kutseõppeasutuse seaduse § 13 lõige (6) punkte 1-3 ja lõiget (7).

- Kutsehariduse hindamisnõukogu moodustamine anda kutseõppe kvaliteedi hindamise eest vastutava sihtasutuse nõukogu pädevusse;
- Kutseõppe kvaliteedi hindamise eest vastutava sihtasutuse nõukogu kinnitab kutsehariduse hindamisnõukogu moodustamise korra, mistõttu on võimalik vähendada nõukogu moodustamisega seotud detailsust seadusetekstis.
- Kutseõppeasutuse seaduse muudatused näevad ette, et kutsehariduse hindamisnõukogusse ei kuulu hinnatavate õppeasutuste pidajad, sh Haridus- ja Teadusministeeriumi esindajad. Hindamisotsused ja hindamisaruanded on sõltumatud eksperthinnangud, mille alusel on HTMil kui kutsehariduspoliitika kujundajal võimalik vastu võtta tõenduspõhiseid juhtimisotsuseid.
- Seaduses tuleb täpsustada hindamisnõukogu valimisperiood kolm aastat.
- Kutsehariduse hindamisnõukogusse kuulub 13 liiget, sh vähemalt kuus töömaailma esindajat ja üks õpilaste esindaja.
- Hindamisnõukogus on vähemalt üks ekspert igast õppevaldkonnast, milles toimub kutseõpe.
- Kutsehariduse hindamisnõukogusse võivad kandidaate esitada tööandjate ühendused, registreeritud kutse- ja erialaliidud, kutseõpet pakuvad õppeasutused ja kutsenõukogude esimeeste kogu. Hindamisnõukogu liikmetele tuleb kehtestada sisulised kvalifitseerumisnõuded, vähendada formaalseid nõudeid ja piiranguid.

2.6 Hindamisvaldkonnad ja kriteeriumid

Kutseõppe kvaliteedi hindamisel on hindamise fookus õppetööl.

Õppetööd hinnatakse järgmistes valdkondades:

- 1. õppekavad ja õppekavaarendus**
- 2. õppimine ja õpetamine**
- 3. õpetajad**

Valdkondi hinnatakse kriteeriumide alusel.

Õppekavade ja õppekavaarenduse hindamisel lähtutakse järgmistest kriteeriumidest:

1. õppekavaarendus on eesmärgistatud, süsteemne ja juhitud; õppekavasid koostatakse ja arendatakse arvestades õppijate ja tööturu koolitusvajadust;
2. õpe on kavandatud arvestades õppijate eripäraga, õppesisu ja -meetodid ning hindamiskriteeriumid ja -meetodid toetavad õppijat õpiväljundite saavutamisel ja võtmepädevuste arendamisel.

Õppimise ja õpetamise hindamisel lähtutakse järgmistest kriteeriumidest:

1. õppijate erialavalik on toetatud;
2. õpikeskkond, sh materjalid, vahendid ja tehnika toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel;
3. õppekorraldus, sh praktilise töö ja praktikakorraldus lähtub õppijate ja õppevormide eripärast ja toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel;
4. õppesisu, -metoodika ja hindamine, sh praktilisel töö ja praktilal lähtub õpiväljunditest;
5. õppijate toetamiseks on loodud tugiteenused ja need on õppijale kättesaadavad.

Õpetajate¹ hindamisel lähtutakse järgmistest kriteeriumidest:

1. õppekavadel on vajaliku kvalifikatsiooniga õpetajad, sh praktikud ja pädevad praktikajuhendajad; õpetajatöö maht ja ametikohad on planeeritud;
2. õpetajate kutse-, eri- ja ametialane areng lähtub õppekavade, õppijate vajadustest ja osapoolte tagasisidest ning eneseanalüüsist.

Kvaliteedi hindamisel arvestatakse järgmisi õppe tulemuslikkuse näitajaid:

1. õppijate vastuvõtu trendid (sh täiendusõppes);
2. õppetöö katkestajate osakaalu trendid;
3. lõpetajate osakaalu trendid;
4. lõpetanute hõive, sh edasiõppijate osakaalu trendid;
5. kutseeksami sooritamise trendid;
6. õppijate rahulolu trendid;

¹ Õpetajad on antud dokumendi kontekstis kõik õppekasvatusala töötajad (sh praktilise töö juhendajad, praktikajuhendajad koolis jt)

7. muud näitajad, sh õpiränne, osalemine konkurssidel ja võistlustel.

2.7 Hindamisnõukogu otsus

Kutsehariduse hindamisnõukogu võtab hindamisotsuse tegemisel aluseks õppekavarühma eneseanalüüsi aruande, hindamiskomisjoni aruande, kooli tähtajaliselt laekunud kommentaarid ning vajadusel hindamisnõukogu taotlusel esitatud täiendavad materjalid.

Hindamisnõukogu võtab vastu otsuse, mis määratleb õppekavarühma järgmise kvaliteedi hindamise tähtaja:

- Järgmine kvaliteedi hindamine toimub kuue aasta pärast, kui õppekavarühmas toimuv õppekasvatustöö vastab kvaliteedi hindamise kriteeriumidele ja õigusaktidele.
- Hindamisnõukogu võib seada põhjendatud juhtudel kuueaastase otsuse juurde kõrvaltingimuse, kui õppekavarühmas esineb mõni konkreetne mittevastavus õigusaktidele ja/või kvaliteedi hindamise kriteeriumidele, mis on nõukogu hinnangul kõrvaldatav kuni kahe aasta jooksul. Kool esitab hindamisnõukogu määratud tähtajaks kõrvaltingimuse täitmise kohta hindamisnõukogule aruande. Juhul, kui kõrvaltingimus ei ole hindamisnõukogu hinnangul täidetud, võib hindamisnõukogu küsida koolilt täiendavaid andmeid, pikendada kõrvaltingimuse täitmise tähtaega või muuta hindamisotsust.
- Järgmine kvaliteedi hindamine toimub kolme aasta pärast, kui õppekavarühmas esineb õppekasvatustöö mittevastavusi õigusaktidele ja /või kvaliteedi hindamise kriteeriumidele.
- Hindamisnõukogu teavitab vajaduse korral Haridus- ja Teadusministeeriumi olulistest mittevastavustest õigusaktidele ja/või kvaliteedi hindamise kriteeriumidele.
- Kui õppekavarühmas esineb olulisi mittevastavusi õigusaktidele ja/või kvaliteedihindamise kriteeriumidele, võib haridus- ja teadusminister algatada õppe läbiviimise õiguse äravõtmise konkreetses õppekavarühmas.

Lisa 1. Kutseõppe kvaliteedihindamise arendustöörühma koosseis

1. Rita Siilivask - Haridus- ja Teadusministeeriumi esindaja, EQAVET koostöövõrgustiku liige
2. Hannes Mets - Eesti Kutseõppe Edendamise Ühingu esindaja
3. Ülle Nõmmiste - SA Innove esindaja
4. Urve Mets - SA Kutsekoda esindaja
5. Sirje Rekkor - õppekasvatustöö ekspert, koolimeeskondade konsultant, EQAVET töögrupi liige
6. Eduard Brindfeldt - õppekasvatustöö ekspert
7. Tõnu Lelumees - tööandjate esindaja
8. Aime Vilgas - tööandjate esindaja
9. Kalle Toom - riikliku tunnustamise süsteemi sisutöörühma liige, EQAVET koostöövõrgustiku liige

Kutseõppe kvaliteedihindamise ekspertrühma koosseis

1. Sirje Rekkor - õppekasvatustöö ekspert, koolimeeskondade konsultant, EQAVET töögrupi liige, arendustöörühma liige
 2. Kalle Toom - riikliku tunnustamise süsteemi sisutöörühma liige, EQAVET koostöövõrgustiku liige, arendustöörühma liige
 3. Tiina Plukk - õppekasvatusekspert, koolimeeskondade konsultant, Tallinna Teeninduskooli õppedirektor
 4. Kaidi Holm - akrediteerimise sisutöörühma ekspert 2009-2010, õppekasvatusekspert, koolimeeskondade konsultant
 5. Liivi Raudsepp - Tartu Kutsehariduskeskuse õppedirektor, Tartu KHK on osalenud akrediteerimises alates 2011, kõigil 16 kooli õppekavarühmal on täisakrediteeringud
- Arendus- ja eksperttöörühmas osalesid EKKA töötajad Heli Mattisen, Marge Kroonmäe, Reet Taimsoo, Lagle Zobel, Hillar Bauman.

Kutseõppe kvaliteedi hindamise kontseptsioon on valminud koostöös Haridus- ja Teadusministeeriumiga. EKKA on kontseptsiooni tutvustanud kutsehariduse hindamisnõukogule, EKEÜ juhatusele, Eesti Tööandjate Keskliidule ja kutseõpet pakkuvatele õppeasutustele. Osapoolte ettepanekutega on arvestatud kvaliteedihindamise põhimõtete ning hindamisvaldkondade ja -kriteeriumide täpsustamisel.

Lisa 2. Kokkuvõtte osapoolte tagasisidest senisele akrediteerimise protsessile

- Akrediteerimine/välishindamine peaks olema rohkem kujundav tagasiside.
- Uute õppekavade rakendamist tuleks kvalitatiivsete mõõtmetega hinnata. Kvantitatiivne hindamine siinjuures ei anna midagi.
- Aruandes võiks kooli puudutavaid alapunkte ehk üldisi küsimusi olla vähem, keskenduda rohkem õppekavarühmale. Struktureerida nt valdkondade kaupa.
- Olulised teemad tuua rohkem esile, nt lõimumine, võtmepädevuste omandamise hindamine, kus on koolidele vaja eelkõige toetust, head praktikat.
- Kool võiks 6.aasta akrediteerimise puhul teha EKKA-le vahekokkuvõtteid, nt hindamiskomisjoni soovitude/parenduste rakendamise kohta.
- Uuel akrediteerimisperiodil võiks sisse tuua rakenduskavad ja nende juurutamine, kuidas protsess vastab rakenduskavale, väljundipõhine hindamine. Üldise kasvatusprotsessi osa peaks olema tunduvalt väiksem, kui seda on hetkel.
- Koolis ühist hindamise mõtet hetkel ei näe, kuna õppekavarühmad on niivõrd erinevad ja neid ei ole võimalik ühildada.
- Akrediteerimise tulemused, sh hindamisaruanne võiks kajastuda ka kooli kodulehel.
- Tuua aruandesse sisse õppekavarühmade omavahelist lõimingut. Lõimumise teema on nii personaliarenduse kui ka õppeprotsessi all. On ka teisi kordusi, mida võik aruandest välja võtta. Aruande struktureerimine üle vaadata, teha kompaktsemaks.
- Mõned õppekavarühmad hinnata koos – nt toitlustus ja teenindus, logistika ja transport – need on nii läbi põiminud, neid võiks koos hinnata, kuna eraldi hindamine „lõhub õppekavarühma tükkideks“. Kindlasti võiks järele vaadata, kas on koolis mingeid õppekavarühmi grupeerida.
- Võiks proovida, et sama komisjon käib akrediteerimise perioodil kindlat õppekavarühma hindamas.
- Rahvusvaheline komisjon on hea, aga rahvusvahelised eksperdid ei pruugi meie süsteemidest aru saada. Pigem on parem just kogemuste vahetamine. Väliseksperptide kaasamine oleks hea mõte, just keegi, kes tuleb koolile sarnasest keskkonnast ja annaks koolile edasi oma kompetentsi (nt HEV õpilaste õpetamisel).
- Kool võiks aastas korra teha aruande üldosa (ühtlustatud vorm), nt õppeaastapõhiselt ja lisaks siis tulevad juurde õppekavarühmade aruanded, milles välja tuua ka erisused.
- Akrediteerimine võiks olla: vahekokkuvõtte, konsulteerimine (mõned aastad), hindamine.

Lisa 3. ISCED-F 2013 kutseõppe õppekavarühmad ja hindamisgrupid akrediteerimisel

ISCED 2013 kutseõppe õppekavarühmad alates 01.01.2017	Kutseõppe õppekavarühmad kuni 31.12.2016	Hindamisgrupid alates 01.01.2017
1) Audiovisuaalsed tehnikad ja meedia tootmine	Meediatehnoloogiad	1. Audiovisuaalsed tehnikad ja meedia tootmine
2) Käsitöö	Disain ja käsitöö	2. Käsitöö
3) Muusika ja esituskunstimid	Muusika ja esituskunstimid	3. Muusika ja esituskunstimid
4) Andmebaaside ja võrgu disain ning haldus	Informatsiooni- ja kommunikatsioonitehnoloogia	4. Informatsiooni- ja kommunikatsioonitehnoloogia
5) Arvutikasutus		
6) Tarkvara ja rakenduste arendus ning analüüs		
7) Looduskeskkond ja elusloodus	Keskkonnakaitse	5. Looduskeskkond ja elusloodus
8) Aiandus	Aiandus	6. Aiandus
9) Põllumundus ja loomakasvatus	Põllumajandus	7. Põllumundus ja loomakasvatus
10) Metsandus	Metsandus	8. Metsandus
11) Kalandus	Kalandus	9. Kalandus
12) Veterinaaria	Veterinaaria	10. Veterinaaria
13) Juuksuritöö ja iluteenindus	Iluteenindus	11. Juuksuritöö ja iluteenindus
14) Koduteenindus	Turismi-, toitlustus- ja majutusteenindus	12. Toitlustus- ja majutusteenindus
15) Majutamine ja toitlustamine		
16) Reisimine, turism ja vaba aja veetmine		
17) Transporditeenused	Logistika + osamereendusest + transpordivahendite juhtimine	14. Transporditeenused
18) Sõjandus ja riigikaitse	Militaarõpe	15. Sõjandus ja riigikaitse
19) Vara- ja isikukaitse	Vara- ja isikukaitse	16. Vara- ja isikukaitse
20) Arhitektuur ja linnaplaneerimine	Ehitus	17. Ehitus
21) Ehitus ja tsiviilrajatised		
22) Elektroonika ja automaatika	Energeetika ja automaatika	18. Energeetika ja automaatika
23) Elektrienergia ja energeetika		
24) Keemiatehnoloogia ja -protsessid	Keemiline töötlus	19. Keemiatehnoloogia ja -protsessid
25) Mehaanika ja metallitöö	Mehaanika ja metallitöötlus	20. Mehaanika ja metallitöö
26) Mootorliikurid, laevandus- ja	Transporditehnika	21. Mootorliikurid, laevandus- ja

lennundustehnika	Laevandustehnika Merendus	lennundustehnika
27) Kaevandamine ja rikastamine	Kaevandamine	22. Kaevandamine ja rikastamine
28) Materjalide töötlemine (klaas, paber, plast, puit)	Puitmaterjalide töötlus	23. Materjalide töötlemine (klaas, paber, plast, puit)
29) Tekstiili, rõivaste, jalatsite valmistamine ning naha töötlemine	Tekstiili- ja nahatöötlus	24. Tekstiili, rõivaste, jalatsite valmistamine ning naha töötlemine
30) Toiduainete töötlemine	Toiduainetöötlus	25. Toiduainete töötlemine
31) Meditsiiniagnostika- ja ravitehnoloogia	Tervishoid ja sotsiaalteenused	26. Tervishoid ja sotsiaalteenused
32) Teraapia ja taastusravi		
33) Eakate ja puudega täiskasvanute hooldamine		
34) Lastehoid ja teenused noortele		
35) Sotsiaaltöö ja nõustamine		
36) Majandusarvestus ja maksundus	Äriteenused	27. Majandusarvestus ja maksundus
37) Rahandus, pangandus ja kindlustus		28. Juhtimine ja haldus
38) Juhtimine ja haldus		
39) Turundus ja reklaam		29. Sekretäri- ja kontoritöö
40) Tööoskused		
41) Sekretäri- ja kontoritöö		30. Hulgi- ja jaekaubandus
42) Hulgi- ja jaekaubandus	Kaubandus	

Kasutatud materjalid

- Haridusvaldkonna arengukavad ja strateegiad <https://www.hm.ee/et>
- Kutsehariduse valdkonna õigusaktid <https://www.hm.ee/et/eesmargid-tegevused/kutseharidus>
- Muutuv õpikäsitus. Tallinna Ülikooli Haridusinnovatsiooni keskus <https://www.tlu.ee/et/hik/Keskusest/Muutunud-opikasitus>
- Õppekavanõustajate koolitusmaterjalid. SA INNOVE <http://www.innove.ee/et/kutseharidus/opetajakoolitus/oppekavanoustajad>
- EQAVET materjalid <http://www.eqavet.eu/gns/home.aspx>
- Cedefop materjalid <http://www.cedefop.europa.eu/>
- „Assuring quality in vocational education and training. The role of accrediting VET providers“ *Cedefop Reference series; 90 Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2011* <http://www.cedefop.europa.eu/en/publications-and-resources/publications/3061>